

Technika szybkiego czytania - część teoretyczna

Cele:

- motywowanie uczniów do podjęcia wysiłku przyswojenia sobie techniki szybkiego czytania poprzez uświadomienie im takiej możliwości, naukowe jej uzasadnienie i wykazanie korzyści z faktu polepszenia wydajności i efektywności czytania
- zapoznanie uczniów z procesem czytania - jego składowymi
- uświadomienie uczniom błędów i fałszywych przekonań, które spowalniają proces czytania
- objaśnienie sposobów poprawy tempa czytania

Tok lekcji:

1. Test wejściowy - uczniowie czytają na czas wcześniej przygotowany tekst. Przygotowanie tekstu polega na przeliczeniu ilości słów w tekście. Ilość słów należy pomnożyć przez 60 (ilość sekund w minucie). Liczbę, którą uzyskamy w ten sposób dzielimy przez ilość sekund potrzebnych do przeczytania tekstu. W ten sposób uzyskamy wynik w ilości słów czytanych na minutę.

Wyniki zapisujemy.

2. Omówienie czynności czytania wraz ze wszystkimi podstawowymi fazami:

- a) percepcja (odczytanie tekstu)
- b) recepcja (identyfikacja słów i zrozumienie tekstu)
- c) zapamiętanie

3. Zwrócenie uwagi, że tempo czytania zależy od techniki (faza 1.) i od ogólnych predyspozycji - tempo rozumienia zależy m.in. od stanu naszej dotychczasowej wiedzy i ogólnej sprawności intelektualnej (faza 2.). Poprzez trening oddziaływać można tylko na technikę czytania.

4. Co spowalnia proces czytania? Nauczyciel wymienia i objaśnia

- a) brak motywacji do szybkiego czytania
- b) przekonanie, że im wolniej - „uważniej” czytamy - tym lepiej rozumiemy.
- c) nieekonomiczne gospodarowanie polem widzenia
- d) artykulacja i wewnętrzna artykulacja
- e) brak zrozumienia (wynikający ze zbyt słabego przygotowania merytorycznego do czytania konkretnej pozycji, lub ze zbyt słabego poziomu koncentracji uwagi)

5. Praca oczu podczas czytania

a) ruchy oczu

- fiksacje	oko widzi	ok. 95% czasu przeznaczanego na percepcję
- sakkady	oko nie widzi	ok. 5% czasu przeznaczanego na percepcję
- regresje		

b) pole widzenia ostrego i pole widzenia peryferyjnego

- rysunek przedstawiający gospodarowanie pracą oczu przez czytelnika słabo czytającego
- pola widzenia ostrego nakładają się
- rysunek przedstawiający gospodarowanie pracą oczu przez czytelnika średniego pola widzenia ostrego stykają się
- rysunek przedstawiający gospodarowanie pracą oczu przez czytelnika wprawionego - wykorzystanie pola widzenia peryferyjnego.

c) ćwiczenie - uczniowie czytają wcześniej przygotowany tekst, w którym brakuje ok. 20% znaków

nauczyciel dopytuje, czy są osoby, które nie zrozumiały tekstu -

- wnioski:

można zrozumieć tekst, mimo że nie dostrzegamy wszystkich znaków czytając szybko rozumiemy taki tekst lepiej niż czytając wolno

6. Co należy zrobić, by przyspieszyć tempo czytania?
 - a) zmniejszyć ilość fiksacji na wersecie
 - b) zwiększyć ilość spostrzeganych słów w czasie jednego zatrzymania (poszerzyć pole widzenia, zaangażować do czytania pole widzenia peryferyjne)
 - c) opanować technikę grupowania i czytania rytmicznego
 - d) wyeliminować artykulację, a w dalszej kolejności również wewnętrzną artykulację
 - e) poprawić koncentrację uwagi
7. Cechy dobrego czytelnika
 - a) dobry czytelnik to taki, którego tempo czytania uzależnione jest wyłącznie od tempa rozumienia i przyswajania, którego tempo nie jest ograniczane techniką pracy oczu
 - b) dobry czytelnik dostosowuje tempo czytania do stopnia trudności tekstu - czyta elastycznie
8. Wyjaśnienie nasuwających się wątpliwości
9. Zapowiedź ćwiczeń na następnej lekcji.

Uwagi o realizacji

Cały blok związany z czytaniem wzbudził duże zainteresowanie. Wizja szybszej i skuteczniejszej pracy z książką okazała się dla uczniów bardzo pociągająca. Uczniowie zainteresowani (nie było to obowiązkiem) musieli skserować na własny koszt ok. 50 stron materiałów ćwiczeniowych. W klasie nie było osoby, która zrezygnowała z aktywnego udziału w ćwiczeniach na tym etapie. Pierwszą istotną korzyścią było uznanie przez uczniów faktu, że można czytać szybciej bez szkody dla zrozumienia tekstu, że tempo czytania zależy w znacznym stopniu od woli szybkiego czytania (motywacji) i podlega regulacji.